

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

► **C1** NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,
17. mai 2011,
Portugalile liidu finantsabi andmise kohta ◀
(2011/344/EL)
(ELT L 159, 17.6.2011, lk 88)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülj	kuupäev
► <u>M1</u>	Nõukogu rakendusotsus 2011/541/EL, 2. september 2011	L 240	8	16.9.2011
► <u>M2</u>	Nõukogu rakendusotsus 2011/683/EL, 11. oktoober 2011	L 269	32	14.10.2011
► <u>M3</u>	Nõukogu rakendusotsus 2012/92/EL, 14. detsember 2011	L 46	40	17.2.2012
► <u>M4</u>	Nõukogu rakendusotsus 2012/224/EL, 29. märts 2012	L 115	21	27.4.2012
► <u>M5</u>	Nõukogu rakendusotsus 2012/409/EL, 10. juuli 2012	L 192	12	20.7.2012
► <u>M6</u>	Nõukogu rakendusotsus 2012/658/EL, 9. oktoober 2012	L 295	14	25.10.2012
► <u>M7</u>	Nõukogu rakendusotsus 2013/64/EL, 20. detsember 2012	L 26	30	26.1.2013
► <u>M8</u>	Nõukogu rakendusotsus 2013/323/EL, 21. juuni 2013	L 175	47	27.6.2013
► <u>M9</u>	Nõukogu rakendusotsus 2013/703/EL, 19. november 2013	L 322	31	3.12.2013
► <u>M10</u>	Nõukogu rakendusotsus 2014/197/EL, 18. veebruar 2014	L 107	61	10.4.2014
► <u>M11</u>	Nõukogu rakendusotsus 2014/234/EL, 23. aprill 2014	L 125	75	26.4.2014

Parandatud:

► **C1** Parandus, ELT L 178, 10.7.2012, lk 15 (2011/344/EL)

▼B▼C1

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

17. mai 2011,

Portugalile liidu finantsabi andmise kohta

▼B

(2011/344/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 11. mai 2010. aasta määrust (EL) nr 407/2010, millega luuakse Euroopa finantsstabiilsusmehhanism, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 3 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Portugal on viimasel ajal sattunud finantsturgudel suureneva surve alla, mis tekitab üha enam muret riigi rahanduse jätkusuutlikkuse pärast. Praegune majanduskriis on tõepoolest oluliselt mõjutanud ka riigi rahandust, mistõttu on järsult suurenenud riigivõlakirjade intressivahe. Kuna reitinguagenduurid langetasid mitmel korral Portugali võlakirjade reitingut, ei suutnud riik enam refinantseerida laene intressimääraga, mis tagaks eelarve pikaajalise jätkusuutlikkuse. Samal ajal on välisrahastamisest (eelkõige euroala siseselt) äärmiselt sõltuv pangandussüsteem olnud järjest enam ära lõigatud rahvusvahelistest kapitaliturgudest.
- (2) Arvestades kõnealuseid suuri majandus- ja finantsraskusi, mis on tingitud valitsusest olenematutest erandlikest asjaoludest, taotles Portugali valitsus 7. aprillil 2011 ametlikult finantsabi Euroopa Liidult, liikmesriikidelt, mille rahaühik on euro, ja Rahvusvaheliselt Valuutafondilt (IMF), et toetada meetmeprogrammi, mille eesmärk on taastada usaldus ja võimaldada majandusel tagasi pöörduda jätkusuutliku kasvu teele ning tagada Portugali, euroala ja liidu finantsstabiilsus. Portugali valitsus ning komisjoni, IMFi ja Euroopa Keskpanga (EKP) ühisdelegatsioon jõudsid 3. mail 2011 kokkuleppele seoses laiaulatusliku kolmeaastase meetmeprogrammiga (hõlmab ajavahemikku kuni 2014. aasta keskpaigani), mis sätestatakse majandus- ja finantspoliitika memorandumis ning konkreetseid majanduspoliitilisi tingimusi käsitlevas vastastikuse mõistmise memorandumis. Kõnealust meetmeprogrammi toetasid kaks suuremat opositsiooniparteid.

⁽¹⁾ ELT L 118, 12.5.2010, lk 1.

▼B

- (3) Portugali poolt komisjonile ja nõukogule esitatud majandusliku ja rahandusliku kohandamise programmi (edaspidi „programm”) eelnõu eesmärk on taastada usaldus Portugali pangandussektori ja riigivõlakirjade vastu ning toetada majanduskasvu ja tööhõivet. Sellega nähakse ette põhjalik tegevuskava kolmel suunal. Esiteks nähakse ette laiaulatuslikud struktuurireformid, et toetada majanduskasvu, luua töökohti ja parandada konkurentsivõimet (sealhulgas fiskaalse devalveerimise teel). Eelkõige hõlmab programm tööturu, kohtusüsteemi, võrgutööstuse ning eluaseme- ja teenusesektori reforme, et suurendada majanduse kasvupotentsiaali, parandada konkurentsivõimet ja hõlbustada majanduse kohandamist. Teiseks nähakse ette usaldusväärne ja tasakaalustatud eelarve konsolideerimise strateegia, mida toetavad struktuursed eelarvemeetmed ja parem fiskaalkontroll avaliku ja erasektori partnerluste ning riigi osalusega ettevõtete üle, tagamaks et valitsemissektori koguvõla suhe SKPsse keskpikas perspektiivis kindlalt väheneks. Ametiasutused on seadnud eesmärgiks vähendada eelarvepuudujääk 3 %ni SKPst 2013. aastaks. Kolmandaks nähakse ette finantssektoristrateegia, mis põhineb rekaptaliseerimisel ja finantsvõimenduse vähendamisel, et kaitsta finantssektori turupõhiste mehhanismide ja toetusmeetmete abil finantsvõimenduse korrapäratu vähendamise eest.
- (4) Võttes arvesse komisjoni praegusi prognoose SKP nominaalkasvu kohta (– 1,2 % 2011. aastal, – 0,5 % 2012. aastal, 2,5 % 2013. aastal ja 3,9 % 2014. aastal), on eelarve-eesmärgid kooskõlas võla suhte kavandatud kujunemisega (101,7 % SKPst 2011. aastal, 107,4 % SKPst 2012. aastal, 108,6 % SKPst 2013. aastal ja 107,6 % SKPst 2014. aastal). Võla suhe SKPsse stabiliseeruks seega 2013. aastal ja hakkaks pärast seda vähenema, eeldades et eelarvepuudujääk edaspidi väheneb. Võla dünaamikat mõjutavad mitmed eelarvevälised tehingud, mis prognooside kohaselt suurendavad võla suhet SKPsse 1¼ protsendipunkti SKPst 2011. aastal ja ¾ protsendipunkti aastas ajavahemikul 2012–2014. Kõnealused tehingud hõlmavad finantsvarade märkimisväärset omandamist, eelkõige võimalikuks pankade rekaptaliseerimiseks ja riigi osalusega ettevõtete rahastamiseks mahus ½ % SKPst aastas ajavahemikul 2011–2014. Teisest küljest aitavad võla vähendamisele kaasa erastamisest saadavad tulud, mille maht 2013. aastani on ligikaudu 3 % SKPst.
- (5) Komisjoni koostöös EKP ja IMFiga koostatud hinnangul vajab Portugal 2011. aasta juunist 2014. aasta keskpäevani rahastamist kogusummas 78 miljardit eurot (78 000 miljonit eurot). Olenevatest eelarve olulisest kohandamisest võib valitsemissektori rahastamisvajaduse katmiseks programmiperioodil kuluda kuni 63 miljardit eurot. See põhineb eeldusel, et kuni 2013. aasta esimese poolaastani puudub ligipääs kesk- ja pikaajalistele võlaturgudele. Eeldatakse, et Portugal suudab pikendada osa oma olemasolevatest lühiajalistest laenudest, samas nähakse programmiga ette ka rahastamisvaru juhuks, kui esineb ootamatuid kõrvalekaldeid komisjoni rahastamisalasest baasstsenaariumist. Portugali julgestatakse säilitama ja kohandama oma finantsturutehinguid, et parandada turule juurdepääsu ja kasvatada usaldust. Programmis esitatud finantssektoristrateegia, mille eesmärk on taastada püsiv usaldus Portugali pangandussüsteemi vastu, sisaldab nõuet, mille kohaselt peavad pangandusgrupid suurendama 1. taseme kapitali määra 2011. aasta lõpuks 9 %ni ja 2012. aasta lõpuks 10 %ni ning säilitama seda edaspidi samal tasemel. Programm hõlmab panganduse toetamise kava mahus kuni 12 miljardit eurot, et

▼B

tagada vajalik kapital ka juhul, kui turupõhiseid lahendusi ei suudeta leida. Tegelikud rahastamisvajadused võivad siiski olla oluliselt väiksemad, eelkõige juhul, kui turutingimused oluliselt paranevad ja programmi täitmise ajal ei teki suuri ootamatuid panganduskahjumeid.

- (6) Programmi rahastatakse välisallikatest. Liidu abi Portugalile ulatuks kuni 52 miljardi euronit määrusega (EL) nr 407/2010 loodud Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi raames ning Euroopa finantsstabiilsusvahendi panusena. Lisaks on Portugal taotlenud IMFilt laiendatud rahastamisvahendi raames laenu 23,742 miljardit SDRi (s.o 5. mai 2011 vahetuskursi alusel 26 miljardit eurot). Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi kaudu antakse toetust tingimustel, mis on sarnased IMFi abi andmise tingimustega. Liidu finantsabi peaks haldama komisjon.
- (7) Nõukogu peaks korrapäraselt läbi vaatama Portugali rakendatava majanduspoliitika.
- (8) Portugaliga kokkulepitud konkreetsed majanduspoliitilised tingimused tuleks kindlaks määrata konkreetseid majanduspoliitilisi tingimusi käsitlevas vastastikuse mõistmise memorandumis (edaspidi „vastastikuse mõistmise memorandum”). Üksikasjalikud finantstingimused tuleks sätestada laenulepingus.
- (9) Komisjon peaks koostöös EKPga korrapärase ajavahemike järel kontrollima kohapeal käies ja Portugali ametiasutuste esitatavate aruannete põhjal, et abiga seotud majanduspoliitilised tingimused on täidetud.
- (10) Programmi rakendamise ajal peaks komisjon andma täiendavalt poliitilist nõu ja pakkuma tehnilist abi konkreetsetes valdkondades.
- (11) Liidu finantsabi toel rahastatavad tehingud peaksid olema kooskõlas liidu poliitika ja õigusaktidega. Finantseerimisametuste toetamisel tuleb järgida liidu konkurentsieeskirju.
- (12) Abi tuleks anda selleks, et toetada programmi edukat rakendamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

▼M8

1. Liit annab Portugalile laenu kuni 26 miljardit eurot maksimaalse keskmise tagasimaksetähtajaga 19,5 aastat. Laenu üksikute osade tagasimaksetähtaeg võib olla kuni 30 aastat.

▼ M11

2. Finantsabi antakse kolme aasta ja kuue nädala jooksul alates esimesest päevast pärast käesoleva otsuse jõustumist.

▼ M1

3. Komisjon teeb liidu finantsabi Portugalile kättesaadavaks kuni 14 osamaksena. Osamakse võidakse välja maksta ühe summana või mitmes osas. Esimese ja teise osamakse osade tagasimaksetähtaeg võib olla pikem kui lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg. Sellistel juhtudel määratakse edasiste osade tagasimaksetähtajad selliselt, et pärast kõikide osamaksete väljamaksmist saavutataks lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg.

▼ B

4. Esimese osamakse tegemise tingimuseks on laenulepingu ja vastastikuse mõistmise memorandumi jõustumine. Järgnevate laenu osamaksete tegemise eelduseks on komisjoni (konsulterides EKPga) positiivne hinnang selle kohta, et Portugal täidab käesolevas otsuses ja vastastikuse mõistmise memorandumis määratletud üldiseid majanduspoliitilisi tingimusi.

▼ M2

5. Portugal maksab iga osa eest liidu rahastamise summa.

▼ B

6. Lisaks nõutakse Portugalilt sisse määruse (EL) nr 407/2010 artiklis 7 osutatud kulud.

7. Kui see on vajalik laenu rahastamiseks, on lubatud intressimäära vahetustehingute arukas sõlmimine kõrgeima krediitkvaliteedi astmega osapooltega ja eelrahastamistehingute tegemine.

8. Komisjon otsustab edasiste osamaksete suuruse ja tegemise. Osamaksete osade suuruse otsustab komisjon.

▼ M8

9. Portugali taotluse korral võib komisjon pikendada osamakse või selle osa tagasimaksetähtaega, tingimusel et järgitakse lõikes 1 sätestatud maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega. Selleks võib komisjon oma laenu täielikult või osaliselt refinantseerida. Kõiki eelnevalt laenatud summasid hoitakse EKPs oleval kontrol, mille komisjon on avanud finantsabi haldamiseks.

▼ B*Artikkel 2*

1. Komisjon haldab abi viisil, mis on kooskõlas Portugali kohustustega.

2. Konsulterides EKPga lepib komisjon Portugali ametiasutustega artikli 3 kohaselt kokku finantsabiga seotud konkreetsed majanduspoliitilised tingimused. Kõnealused tingimused sätestatakse komisjoni ja Portugali ametiasutuste allkirjastatavas vastastikuse mõistmise memorandumis kooskõlas lõikes 1 osutatud kohustustega. Üksikasjalikud finantsingimused sätestatakse komisjoniga sõlmitavas laenulepingus.

▼B

3. Komisjon kontrollib koostöös EKPga korrapärase ajavahemike järel (vähemalt kord kvartalis), et abiga seotud majanduspoliitilised tingimused oleksid täidetud, ja annab sellest enne iga osamakse tegemist aru majandus- ja rahanduskomiteele. Sel eesmärgil teevad Portugali ametiasutused komisjoni ja EKPga täielikku koostööd ning annavad nende käsutusse kogu vajaliku teabe. Komisjon teavitab majandus- ja rahanduskomiteed laenude võimalikust refinantseerimisest või finantstingimuste muudatustest.

4. Portugal võtab vastu ja rakendab täiendavad eelarve konsolideerimise meetmed, et tagada makromajanduslik finantsstabiilsus, kui sellised meetmed on abiprogrammi ajal vajalikud. Portugali ametiasutused peavad enne selliste täiendavate meetmete võtmist nõu komisjoni ja EKPga.

Artikkel 3

1. Käesolevaga kiidetakse heaks Portugali ametiasutuste koostatud majandusliku ja rahandusliku kohandamise programmi (edaspidi „programm”) eelnõu.

2. Esimesele osamaksele järgnevad osamaksed tehakse tingimusel, et programmi on rahuldavalt rakendatud ning eelkõige on täidetud vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud konkreetseid majanduspoliitilisi tingimusi. Kõnealused tingimused hõlmavad muu hulgas käesoleva artikli lõigetega 4–8 ettenähtud meetmeid.

▼M8

3. Valitsemissektori eelarve puudujääk ei tohi ületada 2011. aastal 5,9 % SKPst, 2012. aastal 5,0 % SKPst, 2013. aastal 5,5 % SKPst ja 2014. aastal 4 % SKPst. Eelarvepuudujäägi arvutamisel ei võeta arvesse selliste meetmete võimalikku mõju eelarvele, millega Portugali valitsus toetab panku finantssektoristrateegia raames. Eelarve konsolideerimine tagatakse kvaliteetsete alaliste meetmetega, vähendades konsolideerimise mõju haavatavamatele elanikkonnarühmadele.

4. Portugal võtab lõigetes 5–8 esitatud meetmed vastu enne osutatud aasta lõppu, kusjuures täpsed tähtajad aastateks 2011–2014 määratakse kindlaks vastastikuse mõistmise memorandumis. Portugal peab olema valmis võtma täiendavaid konsolideerimismeetmeid, et saavutada eelarve-eesmärgid kogu programmiperioodil.

▼B

5. Portugal võtab enne 2011. aasta lõppu kooskõlas vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud tingimustega vastu järgmised meetmed:

▼M3

a) 2011. aasta eelarve-eesmärk saavutatakse erimeetmete abil. Varasid, mis saadakse pankade pensionifondide üleviimisest riiklikku sotsiaalkindlustussüsteemi, ei kasutata Portugali riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust kahjustaval viisil;

▼ M3

- b) Portugal võtab vastu meetmed riigi rahanduse juhtimise tugevdamiseks. Portugal rakendab uue eelarveraamistiku seadusega sätestatud meetmed, sealhulgas kehtestab keskpika perioodi eelarveraamistiku ja loob sõltumatu eelarvenõukogu. Kohaliku ja piirkondliku tasandi eelarveraamistikku tugevdatakse märkimisväärselt, eelkõige nähakse ette peamised võimalused, et viia vastavad finantseerimisseadused kooskõlla eelarveraamistiku seadusega. Portugal edendab riigi rahanduse aruandlust ja seiret ning tugevdab eelarve täitmise eeskirju ja menetlusi. Portugal töötab välja maksevõlgnevuste valideerimise ja arveldamise strateegia, mille raames tuleb esitada tegevuskava maksevõlgnevuste stabiliseerimiseks ning käsitleda eri võimalusi maksevõlgnevuste arveldamiseks. Portugali valitsus ei sõlmi uusi avaliku ja erasektori partnerlusi enne seda, kui on kättesaadavad reformikava kohase uuringu tulemused olemasolevate partnerluste kohta ning teave kavandatud õiguslike ja institutsiooniliste reformide kohta;

▼ M1

- c) Portugal parandab jätkuvalt tööturu toimimist, võttes eelkõige meetmeid töökaitset käsitlevate õigusaktide, palgakujunduse ja aktiivse tööturupoliitika reformimiseks;

▼ B

- d) energiasektoris võtab Portugal meetmeid, et hõlbustada turule sisenemist, edendada Pürenee gaasituru loomist ning vaadata läbi elektrienergia tootmise toetus- ja hüvitamisskeemid. Muudes võrgutööstustes, eelkõige transpordi, telekommunikatsiooni ja postiteenuste sektoris, võtab Portugal vastu täiendavad meetmed konkurentsi ja paindlikkuse suurendamiseks;

▼ M3

- e) Portugal jätkab majanduse avamist konkrentsile. Portugali valitsus rakendab vajalikke meetmeid tagamaks, et ei Portugali riik ega mis tahes avaliku sektori asutus sõlmi aktsionärina lepinguid, mis võiksid pärssida kapitali vaba liikumist või mõjutada ettevõtete juhtimist. Uues erastamisseaduses järgitakse samuti kapitali vaba liikumise põhimõtet ning ei anta ega võimaldata riigile erioigusi. Konkrentsi-seadus vaadatakse läbi, et parandada konkrentsieeskirjade jõustamise kiirust ja tõhusust;

▼ B

- f) Portugal parandab riigihangete tavaid ja eeskirju, et muuta ärikeskond konkrentsile avatumaks ja tõhustada avaliku sektori kulutusi;

▼ M1

- g) Portugal võtab vastu meetmed, et parandada riigi osalusega ettevõtete tõhusust ja jätkusuutlikkust nii riiklikul, piirkondlikul kui kohalikul tasandil. Portugal koostab riigi osalusega ettevõtete käsitleva tervikliku strateegiadokumendi, milles vaadatakse läbi hinnastruktuur ja teenuste osutamine, ning ta koostab kava laenamisvajaduse piiramiseks alates 2012. aastast. Portugal rakendab käimasolevad kavad, millega on ette nähtud väljaspool tervishoiusektorit tegutsevate valitsemissektori osalusega ettevõtete tegevuskulude vähendamine keskmiselt vähemalt 15 %, ning koostab võrdväärse kava piirkondliku või kohaliku omavalitsuse osalusega ettevõtete jaoks;

▼ M3

- h) Portugal näeb Madeira autonoomse piirkonnaga ette rahastamiskorra, mis on kooskõlas reformikavaga. Kõnealuse korra kehtestamisel ja selle rakendamisel Madeira autonoomse piirkonna eelarve raames jälgib Portugal tähelepanelikult Madeira autonoomse piirkonnaeelarve täitmist, peatab riigi maksed Madeira autonoomse piirkonna valitsusele ega tunnista mis tahes uusi Madeira autonoomse piirkonna valitsuse ja tema osalusega ettevõtete kommerts- või finantsvõlgu või tagatise, mida ei ole heaks kiitnud rahandusministeerium.

▼ M6

6. Portugal võtab 2012. aastal kooskõlas vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud tingimustega vastu järgmised meetmed:

- a) 2012. aastal ei ületa valitsemissektori eelarve puudujääk 5,0 % SKPst. Portugal jätkab eelarveseisundi hoolikat jälgimist ja rakendab täiendavaid poliitikakohandusi, et saavutada 2012. aastaks seatud eesmärk. Selleks külmub Portugal mõned 2012. aasta eelarveassigneeringud investeerimisprojektidele, millega ei ole veel alustatud; suurendab tempelmakse suure väärtusega vara pealt; tõstab investeerimistulu maksumäärasid; rakendab võimalikult kiiresti teatavaid 2013. aasta eelarvemeetmeid, mis mõjutavad sotsiaalhüvitisi; rakendab täiendavaid meetmeid, millega hoitakse kokku vahe- ja suuretulu ja suurendatakse muud tulu, et tagada 2012. aasta eelarvepuudujäägiga seotud eesmärgi saavutamine;
- b) Portugal seab eesmärgiks kärpida kulusid 2012. aastal vähemalt 6,8 miljardi euro võrra, sealhulgas vähendada avaliku sektori palkasid ja tööhõivet; kärpida pensione; korraldada põhjalikult ümber keskvalitsuse tegevus ning kõrvaldada kattuvused ja muu ebatõhusus; vähendada ülekandeid riigile kuuluvatele ettevõtetele; reorganiseerida omavalitsused ja vallad ning vähendada nende arvu; kärpida haridus- ja tervishoiukuluseid; vähendada piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele tehtavaid makseid ning alandada kapitalikuluseid ja muid kulusid vastavalt programmile;
- c) tulude poolel rakendab Portugal tulude suurendamise meetmeid vähemalt 3 miljardit eurot, sealhulgas laiendab käibemaksubaasi, piirates maksuvabastusi ja vaadates läbi selliste kaupade ja teenuste loetelud, mille suhtes kohaldatakse vähendatud, keskmist ja kõrget maksumäära; suurendab aktsiisimaksusid; laiendab ettevõtte ja üksikisiku tulumaksu baasi, piirates maksudest mahaarvamisi ja eriskeeme; ühtlustab pensionide ja töötasu suhtes kohaldatavaid üksikisiku tulumaksu mahaarvamisi ning teeb muudatusi omandi maksustamisel, vähendades oluliselt maksuvabastuse võimalusi. Kõnealuseid meetmeid täiendatakse maksudest kõrvalehoidumise, maksupetuste ja maksustamiseeskirjade eiramise vastaste meetmetega;

▼ M6

- d) Portugal võtab jätkuvalt vastu meetmeid, et tugevdada riigi rahanduse juhtimist. Portugal rakendab eelarve uue raamseadusega ette nähtud meetmeid, sealhulgas kehtestab keskpika perioodi eelarveraamistiku. Tugevdatakse märkimisväärselt kohalikku ja piirkondlikku eelarveraamistikku, eelkõige viiakse vastavad finantseerimiseadused kooskõlla eelarve raamseaduse nõuetega. Portugal tõhustab riigi rahanduse aruandlust ja järelevalvet ning tugevdab eelarve täitmise eeskirju ja menetlusi. Portugali valitsus rakendab maksevõlgnevuste valideerimise ja arveldamise strateegiat ning tõhustab kohustuste kontrollimise seaduse rakendamist, et vältida uute maksevõlgnevuste tekkimist. Portugal rakendab avaliku ja erasektori partnerluse uut õiguslikku ja institutsioonilist raamistikku. Avaliku ja erasektori partnerlussuhteid ei algatata enne, kui uus raamistik on täielikult rakendunud. Portugal koostab rahvusvahelise auditifirma tehtud uuringule toetudes ja täielikus kooskõlas liidu kohaldatavate õigusaktidega üksikasjaliku strateegilise kava, et saada olulist eelarvetulu ning samal ajal vähendada võlakoorimat ja tagada valitsemissektori kohustuste püsiv vähendamine. Portugal võtab vastu õigusakti, millega reguleeritakse riigile kuuluvate ettevõtete asutamist ja toimimist riigi, piirkonna ja kohaliku omavalitsuse tasandil;
- e) Portugal kohaldab uusi õigusakte, et reorganiseerida kohalikud omavalitsusüksused ja vähendada oluliselt nende arvu. Kõnealused muudatused jõustuvad kohalike omavalitsuste järgmiste valimiste alguseks. Lisaks sellele suurendab Portugal jõupingutusi avaliku sektori toimimise tõhustamiseks, vähendades valitsemissektori kõigil tasanditel üksuste arvu ja parandades ülesannete jaotust;
- f) Portugal täiustab tuluhaldusreformi, tugevdades sidemeid Autoridade Tributária e Aduaneira (maksu- ja tolliamet) ja sotsiaalkindlustusmaksude kogumistüksuste vahel, vähendades omavalitsusasutuste arvu ja kõrvaldades olemasolevad puudused maksuarbitraažisüsteemis;
- g) Portugal rakendab Madeira autonoomse piirkonnaga kokkulepitud rahastamiskorda;
- h) Portugal võtab vastu meetmed, et suurendada riigile kuuluvate ettevõtete tõhusust ja jätkusuutlikkust nii riigi, piirkonna kui ka kohaliku omavalitsuse tasandil. Portugal otsib võimalusi hallata riigile kuuluvate ettevõtete (sh Parpública) suurt võlakoorimust ning parandada turupõhise rahastamise tingimusi. Portugal seab eesmärgiks saavutada tegevuse tasakaal sektorite tasandil 2012. aasta lõpuks;
- i) Portugal jätkab erastamiskava rakendamist. Praegu on käimas Caixa Geral de Depósitos'e kindlustusharu Caixa Seguros otsemüük;
- j) Portugali valitsus esitab Portugali parlamendile õigusakti eelnõu, et viia töölepingute lõpetamisel makstavate lahkumistasude süsteem kooskõlla liidu vastava keskmise tasuga (8–12 päeva tööaasta kohta) ja luua töölepingute lõpetamisel makstavate lahkumistasude hüvitamise fond;

▼ M6

- k) Portugal soodustab palgasuundumusi, mis on kooskõlas eesmärgiga edendada töökohtade loomist ja parandada ettevõtete konkurentsivõimet, et vähendada makromajanduslikku tasakaalustamatust. Programmiperioodil suurendatakse alampalka ainult juhul, kui see on põhjendatud majanduse ja tööturu suundumustega. Võetakse meetmeid praeguse palgaläbirääkimiskorra puuduste kõrvaldamiseks, sealhulgas võetakse vastu õigusaktid, millega muudetakse kollektiivlepingute pikendamise kriteeriume ja korda ning hõlbustatakse ettevõtte tasandil sõlmitavate lepingute kasutamist. Seniks peatatakse kollektiivlepingute pikendamine;
- l) Portugal jätkab oma aktiivse tööturupoliitika tõhustamist vastavalt hindamisaruande tulemustele ja tegevuskavale, et parandada riiklike tööturuasutuste toimimist;
- m) Portugal rakendab tegevuskavades sätestatud meetmeid kesk- ja kutsehariduse ning koolituse kvaliteedi parandamiseks;
- n) parandatakse kohtusüsteemi toimimist, rakendades kohtureformikavaga ettenähtud meetmeid ning kohaldades sihtmeetmeid, mille abil järk-järgult lahendada kuhjunud kohtuasjad ja edendada alternatiivseid vaidluste lahendamise võimalusi;
- o) Portugal jätkab majanduse avamist konkurentsile. Portugali valitsus võtab vajalikud meetmed, et vältida tõkkeid kapitali vabale liikumisele, eelkõige selleks, et Portugali riik ega mis tahes avaliku sektori asutus ei sõlmiks aktsionärina lepinguid, mis võiksid pärssida kapitali vaba liikumist või mõjutada ettevõtete juhtimist. Tõhustatakse ametiteenuste osutamist, parandades kutsekvalifikatsiooni tunnustamise raamistikku ja kõrvaldades reguleeritud kutsealadele seatud tarbetud piirangud. Ehitus- ja kinnisvarasektoris leevendab Portugal piiriüleste pakkujate suhtes kohaldatavaid nõudeid ja vaatab läbi teenusepakkujate asutamist takistavad asjaolud;
- p) parandatakse konkurentsi- ja õigusraamistikku. Portugal suurendab peamiste riiklike reguleerivate asutuste sõltumatust ja autonoomiat ning tõhustab nende juhtimist; rakendab konkurentsiseadust, et kiirendada ja tõhustada konkurentsieeskirjade jõustamist, ning jälgib uute kohtuasjade juurdevoolu ja annab aru konkurentsile, reguleerimisele ja järelevalvele spetsialiseerunud kohtu tegevuse kohta;

▼ **M6**

- q) energiasektoris võtab Portugal meetmeid, et hõlbustada turule sisenemist, edendada Pürenee poolsaare gaasituru loomist ning astuda täiendavaid samme ELi kolmanda energiapaketi täielikuks ülevõtmiseks. Selleks et tagada riigi reguleeriva asutuse sõltumatus ja autonoomia ning kõik ELi kolmandas energiapaketi ette nähtud volitused, võtab Portugal vastavalt komisjoni, EKP ja IMFi 2012. aasta juuli kokkuleppele 2012. aasta kolmandaks kvartaliks vastu uued määrused reguleeriva asutuse kohta ning tagab, et need hakkavad kehtima enne 2012. aasta lõppu, st elektri- ja gaasituru liberaliseerimise ajaks. Portugal võtab meetmeid, et vaadata läbi elektrienergia tootmise toetus- ja hüvituskeemid. Portugal võtab meetmeid, et vähendada ülemääraseid hinnalisandeid ja kõrvaldada tariifivõlg 2020. aastaks, keskendudes elektrigarantii hüvituskeemidele, erikorraale (taastuvad energiaallikad, välja arvatud need, mis on hõlmatud pakkumismehhanismiga, ja koostootmine) ja tavakorraale (CMEC ja CAE);
- r) muudes võrgutööstustes, eelkõige transpordi, telekommunikatsiooni ja postiteenuste sektoris, võtab Portugal vastu täiendavad konkurentsi ja paindlikkuse suurendamise meetmed;
- s) Portugal võtab vastu meetmed, et tõhustada territoriaalse planeerimise ning tööstus-, kaubandus- ja turismialase litsentsimise süsteemi. Lisaks analüüsib ja menetleb Portugali valitsus kiirkorras selliseid kavandatud investeerimisprojektide litsentsimise taotlusi, mida ei ole menetletud või mille kohta ei ole otsust tehtud rohkem kui 12 kuu jooksul;
- t) Portugal koostab tegevuskava koos meetmetega, millega lihtsustatakse ettevõtjate, eelkõige VKEde juurdepääsu rahastamisele ja eksporditurgudele.

▼ **M9**

7. Portugal võtab 2013. aastal kooskõlas vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud tingimustega vastu järgmised meetmed:

- a) valitsemissektori eelarve puudujääk ei ületa 2013. aastal 5,5 % SKPst. Eelarvepuudujäägi arvutamisel ei võeta arvesse selliste meetmete võimalikku mõju eelarvele, millega Portugali valitsus toetab panku finantssektoristrateegia raames. 2013. aasta eelarves ja lisaeelarves sisalduvaid konsolideerimismeetmeid rakendatakse kõrvalekaldumatult kogu aasta jooksul. Kui eelarve täitmisel tekib kõrvalekaldeid, võtab valitsus täiendavaid parandusmeetmeid;
- b) Portugal jätkab erastamiskava rakendamist;
- c) Portugal viib lõpule jagatud teenuste rakendamise avalikus halduses;
- d) Portugal jätkab haiglate võrgu reorganiseerimist ja ratsionaliseerimist ning spetsialiseerib, koondab ja vähendab haiglateenuseid ning läheb üle haiglate ühisele juhtimisele ja haldamisele ning tagab haiglate reorganiseerimise mitmeaastase tegevuskava rakendamise;

▼ **M9**

- e) pärast uue linnaalade üüriseaduse 6/2006 muudatuste ja renoveerimise haldusmenetlust lihtsustava dekreetseaduse vastuvõtmist hindab Portugal põhjalikult eluasemeturu toimimist;
- f) Portugal loob üleriigilise maa registreerimise süsteemi, et võimaldada linnaplaneerimisel jaotada kasu ja kulusid võrdsemalt;
- g) järgides konstitutsioonikohtu 26. septembri 2013. aasta otsust töötab Portugal välja ja rakendab alternatiivsed tööturureformi kavad, mille mõju on sarnane nendele reformikavadele, mis kuulutati kõnealuse otsusega põhiseadusevastasteks;
- h) Portugal soodustab palgasuundumusi, mis on kooskõlas eesmärgiga edendada töökohtade loomist ja parandada ettevõtete konkurentsivõimet, et vähendada makromajanduslikku tasakaalustamatust. Programmiperioodil suurendatakse alampalka ainult juhul, kui see on põhjendatud majanduslike ja tööturu suundumustega;
- i) Portugal jätkab oma aktiivse tööturupoliitika tõhustamist vastavalt hindamisaruande tulemustele ja tegevuskavale, et parandada riiklike tööturuasutuste toimimist;
- j) Portugal jätkab oma tegevuskavades kirjeldatud meetmete rakendamist, et parandada kesk- ja kutsehariduse ja -koolituse kvaliteeti. Eelkõige esitab valitsus kava koolide rahastamisraamistiku tõhususe parandamiseks ning määrab kindlaks võrdlusaluseks olevad kutsekoolid;
- k) Portugal võtab vastu seni tegemata sektoripõhised muudatused, mida on vaja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/123/EÜ⁽¹⁾ täielikuks rakendamiseks;
- l) valitsus esitab Portugali parlamendile kutseorganisatsioonide põhikirja muutmise õigusakti eelnõu;
- m) Portugal kiidab heaks ettepanekud muuta reguleerivaid asutusi käsitlevaid määrusi;
- n) Portugal avaldab igas kvartalis aruande majanduse elavnemise määra, ettevõtete maksevõimetust käsitlevate kohtuasjade läbivaatamise kiiruse ja kulude, maksuasju käsitlevate kohtuasjade läbivaatamise kiiruse ja kulude ning kohtuasjadest tuleneva täitemenetluse lõpetamise määra kohta;
- o) Portugal parandab ärikeskkonda ja lõpetab selleks pooleliolevad halduskoormuse vähendamise reformid (direktiivis 2006/123/EÜ ette nähtud täielikult toimivad ühtsed kontaktpunktid ja eelnevat heakskiitu mittevajavad projektid) ja lihtsustab veelgi kehtivaid litsentsimismenetlusi ja eeskirju ning vähendab majanduses halduskoormust, mis on majandustegevuse arengu peamiseks takistuseks;
- p) Portugal viib lõpule sadamate juhtimissüsteemide reformi, sealhulgas vaatab läbi sadamate käitamise kontsessioonid;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

▼ M9

- q) Portugal rakendab meetmeid posti- ja telekommunikatsioonisektori toimimise parandamiseks;
- r) Portugal rakendab meetmeid transpordisüsteemi toimimise parandamiseks;
- s) Portugal rakendab meetmeid energiatariifi võla likvideerimiseks;
- t) Portugal tagab, et kohaldatakse uut avaliku ja erasektori partnerluse õigus- ja institutsionaalset raamistikku ning avaliku ja erasektori partnerluse maanteelepingute läbirääkimised jätkuvad vastavalt valitsuse esitatud strateegilisele kavale ja õigusraamistiku läbivaatamisele, et saavutada märkimisväärne kokkuhoid eelarves, eelkõige 2013. aastal;
- u) Portugal jätkab keskendumist meetmetele, millega võideldakse maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastu ning tugevdatakse maksumaksjate seaduskuulekust.

▼ M11

8. Portugal võtab 2014. aastal kooskõlas vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud tingimustega vastu järgmised meetmed:
- a) valitsemissektori eelarvepuudujääk ei ületa 2014. aastal 4 % SKPst ja uute maksevõlgnevuste tekkimine peatatakse. Eelarvepuudujäägi eesmärgi arvutamisel ei võeta arvesse pankade abistamiseks võetavate valitsuse finantssektoristrateegia kohaste meetmete võimalikku mõju eelarvele. Selle eesmärgi saavutamiseks võtab Portugal konsolideerimismeetmeid mahus 2,3 % SKPst vastavalt 2014. aasta eelarveseaduses ja sel eesmärgil vastu võetud toetavates õigusaktides määratletule;
 - b) kulude võimalike kõrvalekallete kontrollimiseks jälgib valitsus tähelepanelikult seda, kuidas ministeeriumides peetakse kulude piirmäärade kinni, ja esitab selle kohta nõukogule igal kuul aruande;
 - c) Portugal määratleb ja rakendab märtsi keskpaigaks viivitamata tootjakaotuspensioni andmise tingimustesse kavandatud muudatused ning raamseaduse eelnõu, millega reguleeritakse internetipõhiste hasartmängude litsentside müümise tingimusi. Lisaks astub Portugal otsustavaid samme teatavate sadamate käitamise kontsessioonide müügikokkulepete rakendamiseks;
 - d) äriühingu tulumaksu ulatuslikku reformi rakendatakse olemasolevate eelarvevahendite piires, et järgida eelarve konsolideerimise eesmärke;
 - e) maksukulude külmutamine keskvalitsuse, piirkondlikul või kohalikul tasandil säilib. Maksudest kõrvalehoidumise ja igasuguse maksupettuse vastast võitlust tugevdatakse veelgi, muu hulgas kontrollides e-arveldamise süsteemi. 12. läbivaatamise ajaks viiakse läbi uuring kinnisvaraturu varimajanduse kohta, et otsida viise, kuidas vähendada maksudest kõrvalehoidumist üüriturul;

▼ **M11**

- f) kui kahjulik õiguslik või muu eelarve mittetäitmise risk peaks realiseeruma, kohaldab Portugal eelarvepuudujäägi eesmärgi täitmiseks kvaliteetseid kompenseerivaid meetmeid;
- g) valitsus määrab kindlaks, milliseid meetmeid on vaja võtta selleks, et saavutada eelarvepuudujäägiga seoses seatud eesmärk, milleks on maksimaalselt 2,5 % SKPst 2015. aastal. Üksikasjalikud kavad esitatakse 2014. aasta eelarvestrateegia dokumendis, mis avaldatakse 2014. aasta aprilli lõpuks ja milles täpsustatakse ka üksikasjalikud kulude piirmäärad haruministeeriumide lõikes. ELi eelarve- raamistiku nõuete täitmise eesmärgil esitatakse selles dokumendis ka keskpika perioodi eelarvekavade üksikasjad;
- h) 2015. aasta konsolideerimisstrateegiat toetatakse muu hulgas järg- miste meetmetega:
- i) ühtne palgaskaala, mille valitsus töötab välja 2014. aastal eesmärgiga rakendada see 2015. aastal ning mis on suunatud tasustamispoliitika ratsionaliseerimisele ja ametiteülese ühtsuse tagamisele avalikus sektoris;
- ii) ühtne lisatasude skaala, mida hakatakse rakendama oodatavalt 2014. aastal ja mille täielik mõju eelarvele avaldub 2015. aastal;
- iii) uued laiaulatuslikud meetmed kui osa käimasolevast pensioni- reformist eesmärgiga parandada pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust. Hiljuti moodustatud pensionireformikomitee töötab välja reformi konkreetset üksikasjad. Reform hõlmab lühiajalisi meetmeid, mille abil seotakse pensioniõigused veelgi enam demograafiliste ja majanduslike kriteeriumidega, järgides samas ka progressiivsuse põhimõtteid kooskõlas konstitutsioo- nikohtu hiljutise otsusega, milles käsitleti avaliku sektori tööta- jate pensionisüsteemi lähendamist üldisele korrale. Selle reformi spetsiifilist ülesehitust tutvustatakse 12. läbivaatamise ajal seaduseelnõu kujul, mis esitatakse parlamendile aasta esimeses pooles. Kindlaks määratakse täiendavad sammud, mille abil tagada pensionisüsteemide pikaajaline jätkusuutlikkus. Peale selle tagab valitsus, et hiljuti tõstetud pensioniiga kohaldatakse 2014. aasta jooksul tulemuslikult pensionäride suhtes, kes on hõlmatud avaliku sektori töötajate pensionisüsteemiga;
- iv) muud meetmed, mis peaksid aitama saavutada eesmärki 2,5 % SKPst, määratakse kindlaks enne aprilli keskpaika;
- i) keskpika perioodi eelarvestrateegia tugineb täiendavatele reformi- dele, mis on muu hulgas esitatud riigi reformi käsitlevas ettepa- nekus. Nende reformide eesmärk on parandada avaliku sektori tõhusust ja selle teenuste kvaliteeti. Tööturu osapooltega toimunud konsultatsioonide esimesele voorule tuginedes arutatakse selles kisimuses tehtud edusamme 12. läbivaatamise käigus;

▼ **M11**

- j) Portugal avaldab 2014. aasta eelarve osana maksukulude aruande, mis hõlmab keskvalitsuse, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametiasutusi;
- k) Portugal moodustab 2014. aasta juuni lõpuks rahandusministeeriumis raamatupidamisarvestuse üksuse, et parandada avaliku sektori raamatupidamis- ja aruandlusraamistikku. Muu hulgas on selle üksuse ülesanne tagada nõuetekohase raamatupidamisarvestuse pidamine selliste tulude, kulude, varade ja kohustuste üle, mis on seotud valitsemissektori pangakontode ja võla ning avaliku ja erasektori partnerlusega;
- l) kohustuste kontrollimise seadus jõustatakse täiel määral kõigis avaliku sektori asutustes eesmärgiga vältida uute maksevõlgnevuste tekkimist;
- m) Portugal võtab lisameetmeid, et täiendavalt tugevdada oma riiklikku finantsjuhtimissüsteemi. Portugal vaatab märtsi lõpuks üle eelarveraamistiku seaduse, et asjakohased liidu õigusaktid täiel määral siseriiklikku õigusesse üle võtta. Lisaks vaatab Portugal nimetatud seaduse põhjalikumalt läbi eesmärgiga vähendada eelarve killustatust eelarveüksuste arvu piiramise ja omatulude liigitamise läbivaatamise abil, lihtsustada eelarveassigneeringute struktuuri, suurendada vastutust ja täiendavalt kinnitada riigi rahandus keskpika perioodi raamistikus. Uue seaduse põhipunktid ja ülesehitus töötatakse välja 2014. aasta aprilli lõpuks. Portugal tagab, et meetmeid, mida kasutatakse uue eelarveraamistiku rakendamiseks keskvalitsuse tasandil, kohaldatakse ka piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
- n) Portugal rakendab täielikult avaliku ja erasektori partnerluse uue õigusliku ja institutsionaalse raamistiku. Avaliku ja erasektori partnerluse üle uuesti peetavad läbirääkimised jätkuvad mitmes sektoris, et ohjata nende mõju eelarvele. Kõnealusel partnerlusest ja kontsessioonidest tulenevaid fiskaalriske hinnatakse põhjalikult avaliku ja erasektori partnerlust käsitlevates iga-aastastes aruannetes, mis esitatakse piisavalt varakult selleks, et neid saaks eelarvega seotud fiskaalriskide hindamisel arvesse võtta. Järgides uut riigi osalusega ettevõtjaid käsitlevat raamseadust ja kooskõlas rahandusministeeriumi töhestatud osanikurolliga, suurendatakse riigi osalusega ettevõtjate kontrollimisega tegeleva tehnilise üksuse töötajate arvu. Valitsus jätkab riigi osalusega ettevõtjate ulatuslikku restruktureerimisprogrammi, et säilitada tegevuses jätkusuutlik tasakaal ja seda veelgi tugevdada. Valitsus jätkab pooleliolevat erastamist;
- o) Portugal jätkab reformikava, et jõuda kaasaegse ja tõhusama tulude haldamiseni, mis oleks kooskõlas rahvusvaheliste parimate tavadega. 2014. aasta märtsiks teatab Portugal nende 50 % kohalike maksuasutuste nimekirja, mis suletakse 2014. aasta maiks. Maksuametis revideerimiseks ettenähtud inimressurssi suurendatakse 12. läbivaatamise ajaks vähemalt 30 % võrra kogu personalist. Maksuametis luuakse uus maksumaksja teenuste osakond, kuhu koondatakse maksumaksjatele mõeldud erinevad teenused. Riskijuhtimiseks hakkab täielikult tööle 2014. aasta esimeses kvartalis ja

▼ **M11**

keskendub esialgu sihtprojektidele, mille abil parandada FIEde ja väga jõukate isikute maksukohustuste täitmist. Maksukohustuste täitmist kontrollitakse pidevalt. Rahapesuvastast õigus- ja reguleerimisraamistikku tugevdatakse, et võidelda tõhusamalt rahapesuga ja sellega seonduvate kuritegudega, sealhulgas maksukuritegudega;

- p) Portugal esitab aruande, mis sisaldab järgmisi eesmärke:
- i) teha kindlaks keskvalitsuse ja kohalikul tasandil osutatavate teenuste ja nende tasandite õiguspädevuse kattumine ja muud ebatõhususe põhjused ning
 - ii) korraldada ministriumide poolt osutatavate detsentraliseeritud teenuste võrk ümber peamiselt *Lojas do Cidadão* (ametiasutuste ja kommunaalteenuste ühtsed kontaktpunktid) võrgu abil ja muude põhimõtete alusel, mis võimaldavad parandada teenuste osutamise geograafilist jaotust, edendada ühiste teenuste osutamist ja arendada digitaalset valitsust;
- q) Portugal jätkab jagatud teenuste strateegia rakendamist avalikus halduses, eelkõige inimressursi (GeRHuP) ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas;
- r) Portugal jätkab avalikus halduses inimressursi juhtimise reformide rakendamist. Lisatasusid käsitleva uuringu ja aruande alusel esitatakse ühtset lisatasude skaalat käsitleva õigusakti eelnõu 12. läbi vaatamise ajaks eesmärgiga rakendada see 2014. aasta juuniks. Uus üldine avaliku sektori tööseadus, millega lihtsustatakse avaliku sektori tööhõivet käsitlevaid eeskirju ja koostatakse need kooskõlas erasektori tööseadustiku üleschitusega, kiidetakse parlamendis heaks 2014. aasta märtsiks;
- s) Portugal tagab tervishoiusüsteemi tõhususe ja tulemuslikkuse, jätkates teenuste ratsionaalset kasutamist ja kulude, sealhulgas ravimite ja haiglaravile tehtavate riiklike kulutuste kontrollimist ja kõrvaldades maksevõlgnevused;
- t) Portugal jätkab juba alustatud haiglate võrgu reorganiseerimist ja ratsionaliseerimist, spetsialiseerides, koondades ja jagades selleks ümber haiglateenuseid, ning tagab haiglate reorganiseerimise mitmeaastase tegevuskava rakendamise;
- u) Portugal viib läbi reformid tööturu suure killustatuse probleemi lahendamiseks;

▼ M11

- v) Portugal soodustab palgasuundumusi, mis on kooskõlas eesmärgiga edendada töökohtade loomist ja parandada ettevõtjate konkurentsivõimet, et vähendada makromajanduslikku tasakaalustamatust. Programmiperioodil suurendatakse alampalka ainult juhul, kui see on põhjendatud majandusliku ja tööturu suundumustega;
- w) Portugal tagab jätkuvalt oma aktiivse tööturupoliitika tõhustamise vastavalt hindamisaruande tulemustele ja tegevuskavale, et parandada riiklike tööturuasutuste toimimist;
- x) Portugal jätkab oma tegevuskavades sätestatud meetmete rakendamist kesk- ja kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi parandamiseks ning suurendab ettevõtjate kaasatust kutseõppe- ja haridussüsteemi;
- y) Portugal rakendab sõltumatu gaasi ja elektrienergia logistikateenuste ettevõtja loomise kava;
- z) Portugal rakendab piisavaid meetmeid, et kõrvaldada energiatarifi võlg ja tagada riikliku elektrienergiastüsteemi jätkusuutlikkus;
- aa) Portugal võtab meetmed transpordisüsteemi toimimise parandamiseks; täiel määral rakendatakse aastaid 2011–2015 hõlmav strateegiline transpordikava, sealhulgas võetakse pikaajalised meetmed, mille abil tagada tõhusus ja jätkusuutlikkus;
- bb) Portugal jätkab ELi raudteepakettide ülevõtmist;
- cc) Portugal jätkab sadamate juhtimise süsteemi parandamist ning selle süsteemi majanduslikku reguleerimist ja käitamist;
- dd) Portugal jätkab turule sisenemise tõkete kaotamist, kehtivate tegevusloa taotlemise nõuete leebemaks muutmist ja halduskoormuse vähendamist teenuste sektoris;
- ee) Portugal viib lõpule ehitussektori õigusnormide ja muude selliste seni tegemata sektoripõhiste muudatuste vastuvõtmise, mida on vaja direktiivi 2006/123/EÜ täielikuks rakendamiseks, ning esitab need vajaduse korral parlamendile;
- ff) valitsus esitab parlamendile kutseorganisatsioonide muudetud põhikirjad;

▼ **M11**

- gg) Portugal parandab ärikeskkonda ja viib sel eesmärgil lõpule pooleliolevad halduskoormuse vähendamise reformid, muutes eelkõige ühtse kontaktpunkti täielikult toimivaks eesmärgiga tagada kooskõla direktiiviga 2006/123/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2005/36/EÜ, ⁽¹⁾ lihtsustab veelgi kehtivaid litsentsimismenetlusi ja regulatsioone ning vähendab majanduses muud halduskoormust, mis on majandustegevuse arengu peamised takistused;
- hh) pärast uue linnaalade üüriseaduse nr 6/2006 muudatuste ja renoveerimisega seotud haldusmenetluse lihtsustamist käsitleva dekreetseaduse vastuvõtmist hindab Portugal põhjalikult eluasemeturu toimimist;
- ii) valitsus kiidab heaks vastavad muudatused riigi reguleerivate asutuste põhimäärustes ja tagab konkurentsiameti rahastamismudeli tõhusa toimimise;
- jj) Portugal hindab käibemaksu kassapõhist arvestamist käsitleva vabatahtliku korra kasutamise mõju;
- kk) Portugal rakendab edasi laiaulatuslikku programmi eesmärgiga lihtsustada koormavaid litsentsimismenetlusi ja regulatsioone ning vähendada muud halduskoormust majanduskeskkonnas.

9. Eesmärgiga taastada usaldus finantssektori vastu püüab Portugal säilitada asjakohase kapitalitaseme oma pangandussektoris ning tagab nõuetekohase finantsvõimenduse vähendamise protsessi vastavalt vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud tähtaegadele. Seoses sellega rakendab Portugal finantsstabiilsuse tagamiseks pangandussektori toimimise strateegiat, mis on kokku lepitud komisjoni, EKP ja IMFiga. Eelkõige teeb Portugal järgmist:

- a) tagab, et pankade kapitalipuhvrid on jätkuvalt piisavad ja kooskõlas uute kapitalinõuete eeskirjadega, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/36/EL ⁽²⁾;
- b) soovib oma pankadel tugevdada jätkusuutlikult oma tagatispuhvreid;
- c) kohustub ka edaspidi toetama vajaduse korral pangandussüsteemi, julgustades pankasid leidma erasektoripõhiseid lahendusi, samal ajal kui pankade maksevõime toetusfondist on vahendid elujõuliste pankade täiendavaks toetamiseks kättesaadavad rangetel tingimustel kooskõlas liidu riigiabi eeskirjadega;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

▼ M11

- d) tagab pangandussektori finantsvõimenduse tasakaalustatud ja nõuetekohase vähendamise, mis on esmatähtis selleks, et alaliselt kõrvaldada rahastamisega seotud tasakaalustamatus ja vähendada sõltuvust eurosüsteemipoolsest rahastamisest keskpikas perspektiivis. Pankade rahastamis- ja kapitalikavad vaadatakse läbi kord kvartalis;
- e) jätkab Portugali keskpanga (*Banco de Portugal*) poolse järelevalve korralduse tugevdamist, optimeerib tema järelevalvemenetlusi ning arendab ja rakendab uusi järelevalvemeetodeid ja -vahendeid. *Banco de Portugal* vaatab üle viivislaene käsitlevad standardid, et vastavalt liidu tasandil kehtestatud ajakavale saavutada lähenemine Euroopa Pangandusjärelevalve asjaomase tehnilise standardi tingimustele;
- f) jätkab igas kvartalis pankade võimaliku kapitalivajaduse kontrollimist, kasutades selleks stressiolukorda arvessevõtvat tulevikku suunatud lähenemisviisi, muu hulgas integreerides kvaliteedi tagamise protsessi uue ülevõlvalt alla toimiva stressitestimise raamistiku, mis võimaldab vaadata üle tulemuste peamised ajendid;
- g) jätkab riigilt kapitalitoetust saanud finantseerimisasutuste restruktureerimiskavades kokku lepitud meetmete rakendamise tähelepanelikku jälgimist;
- h) tagab tüarettevõtjate ja vara õigeaegse võõrandamise kõigis kolmes riigile kuuluvas eriotstarbelises äriühingus, sealhulgas kahe valitud teenuseosutaja kaudu;
- i) analüüsib pankade maksevõime taastamise kavasad ning annab süsteemile suuniseid maksevõime taastamise kavade kohta kooskõlas Euroopa Pangandusjärelevalve asjaomaste tehniliste standarditega (standardite eelnõudega) ja tulevase liidu direktiiviga krediitiasutuste maksevõime taastamise ja kriisilahenduse kohta ning koostab pankade esitatud aruannete alusel kriisilahenduskavad;
- j) koostab igas kvartalis aruanded uute restruktureerimisvahendite rakendamise kohta; jälgib jätkuvalt finantsasutuste raamistiku rakendamist kodumajapidamiste võla kohtuväliseks restruktureerimiseks ja muudab ettevõtjate võla restruktureerimise raamistiku kohaldamise sujuvamaks. *Banco de Portugal* iga konsulteerides valmistab ette strateegilise kava eesmärgiga vähendada ettevõtlussektori liiga suurt võlakooormust ja toetada kapitali ümberpaigutamist tootlikesse majandussektoritesse, edendades samas finantsstabiilsust;
- k) jätkab ettevõtlus- ja kodumajapidamiste sektori kõrge võlataseme jälgimist, koostades selleks igas kvartalis aruande, ning uue võla restruktureerimise raamistiku rakendamist, et tagada selle võimalikult tulemuslik toimimine;
- l) innustab juba esitatud ettepanekutele tuginedes ettevõtlussektori rahastamisalternatiivide mitmekesistamist ning töötab välja ja rakendab ettevõtlussektorile traditsioonilise pangakrediidi kõrval alternatiivseid rahastamisvõimalusi pakkuvad lahendused mitmesuguste meetmete abil, mille eesmärk on parandada selle sektori juurdepääsu kapitaliturgudele;

▼ M11

- m) hindab jätkuvalt valitsuse garantiiga krediidiinstrumentidesse sisse viidud paranduste mõju tegelikele intressimääradele; on valmis vajaduse korral järgima alternatiivset poliitikat eesmärgiga tagada, et valitsuse garantiiga laenu hinnastatakse konkurentsivõimelisel ja läbipaistval viisil lõppkasutajate huvidest lähtuvalt; annab korrapäraselt aru tehtud edusammude kohta;
- n) loob arengufinantsasutuse, mille ülesandeks on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetatavate rahastamisvahendite rakendamise ühtlustamine ja tsentraliseerimine programmitöö perioodil 2014–2020. Kõnealune arengufinantsasutus ei tohi võtta üldsuselt vastu hoiuseid ega muid tagasimakstavaid vahendeid, tegeleda otse laenamisega, investeerida valitsemissektori võlainstrumentidesse ega anda valitsemissektorile laene. Arengufinantsasutuse ärimudeli projekt ja põhimäärus koostatakse nii, et see ei tekita riigi rahandusele mis tahes täiendavat koormust ega riski.

▼ M6

10. Programmi tingimuste sujuvamaks rakendamiseks ja tasakaalustatuse järjekindlaks korrigeerimiseks annab komisjon pidevalt nõu ja juhendeid fiskaal-, finantsturu- ja struktuurireformide kohta. Komisjon hindab korrapäraselt koostöös IMFi ja EKPga Portugalile antava abi raames kokkulepitud meetmete tõhusust ning majanduslikku ja sotsiaalset mõju ning soovib vajalikke kohandusi, et suurendada majanduskasvu ja töökohtade loomist, tagada eelarve vajalik konsolideerimine ja viia miinimumini kahjulik sotsiaalne mõju, pidades eelkõige silmas Portugali ühiskonna kõige haavatavamaid elanikkonnarühmi.

▼ B*Artikkel 4*

Portugal avab liidu finantsabi haldamiseks erikonto Portugali Keskpangas.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Portugali Vabariigile.

Artikkel 6

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.